

Deprimert – eller bare litt «hypotyreot»?

19 år gammel prøvde jeg å ta mitt eget liv fordi jeg var så sliten, trett og deprimert at jeg ikke klarte å konsentrere meg på skolen. Jeg manglet et normalt sosialt liv som andre ungdommer på min alder. Jeg gikk til en psykiater i Oslo som gav meg antidepressiver, som jeg visste kunne ta livet av meg. Så tok jeg alle tablettene, og havnet i koma. Dette var oppstarten til min opplevelse av norsk psykiatri i 1990-årene.

Familien min mistenkte sterkt at mine tilbakevendende tunge perioder kunne ha noe med skjoldkirtelen å gjøre, siden min farmor hadde hatt hypotyreose og min far hadde hypertyreose. Når jeg nevnte dette for mine behandlere, og at jeg ville ha dette utredet, lo de nesten av meg. Omkvedet var: «Ja, det hadde jo vært en behagelig løsning for deg det, jenta mi.» En bedrevitersk holdning som var skremmende for meg å oppleve i en alder av 19 år.

Noen år senere ble det konstatert en betennelse i skjoldkirtelen, og allmennlegen min igangsatte behandling med tyroksin. Da var jeg allerede så nedkjørt at jeg havnet på psykiatrisk sykehus, bare noen uker etter at behandlingen var iverksatt. Sykehuset tok som alltid stoffskifteprøver ved innkomst, og bare tre uker etter at jeg hadde startet med tyroksinbehandlingen, ble hormonet seponert av legen og erstattet med antidepressiver. Disse hjalp ikke. Hormonprøvene mine var ikke unormale nok, ble det sagt, og på

sykehuset var de overbevist om at jeg var et psykiatrisk tilfelle. Jeg var redd, for jeg følte at dette var veldig galt, men jeg hadde ikke mye jeg skulle sagt. Legene visste jo best.

Etter dette har jeg klart å jobbe i perioder og ta noen eksamener, men trettheten og depresjonen har stadig kommet tilbake. Jeg fikk en personlighetsforstyrrelsesdiagnose, etter først å ha fått diverse depresjonsdiagnoser. Jeg gikk til psykolog, og prøvde flere typer antidepressiver med nedslående effekt. Jeg gikk også til mange alternative behandlere i håp om å bli sterkere. Min tillit til psykiatrien var lik null. Jeg kom inn på høyere utdanning, men våget ikke starte studiet fordi erfaringsmessig var høst og vinter den perioden hukommelse og konsentrasjon var dårligst. Jeg kunne sove døgnet rundt.

Til slutt klarte jeg å få det psykiatriske sykehuset til å garantere for et opphold på Modum Bads Nervesanstalt. På dette tidspunkt trodde jeg selv at jeg hadde alvorlige psykiske plager jeg måtte jobbe med. Der følte jeg en viss tillit til behandlerne, og jeg var optimistisk med tanke på fremtiden. Men da høsten og vinteren kom, var jeg like trett og sliten.

Jeg fikk igjen tyroksinbehandling noen år senere, men siden den minste dosen ikke holdt til å bli bedre, gikk nok legene ut fra at jeg «bare» var depressiv – noe jeg selv også var redd for helt til jeg sommeren 2001 gikk til en endokrinolog. Han påviste så unormale

hormonverdier at det ikke lenger var en skygge av tvil. Jeg var «hypotyreot». Jeg var i ekstase. Jeg var alvorlig syk! Få har vært så glad som jeg var over å få konstatert en kronisk sykdom. Legen økte gradvis tyroksindosen og jeg ble gradvis bedre. Søvnbehovet ble redusert, angsten ble mindre, og jeg følte at jeg ble meg selv igjen. Igjen klarte jeg å uttrykke meg med ord, «alzheimer»-tilstanden min ble borte.

Jeg lever ikke lenger i en tåke. Nå er jeg ikke lenger redd for å sette meg på skolebenken, eller få en fast jobb. Nå vet jeg at jeg ikke er gal, og at jeg kan gjøre alt jeg ønsker i livet så lenge jeg får riktig dosering med tyroksin.

Jeg har møtt flere i psykiatrien som har hatt ubalansert hormonproduksjon i skjoldkirtelen, som vet de har hatt en betennelse i den, men som ennå strever. Og, jeg er sikker på at det er flere. Hypotyreose er en lumsk sykdom som kan komme i mange forkledninger, og den er livsfarlig. Jeg er i dag kjempeglad for at jeg har overlevd. Tross alt har jeg vært heldig. Men jeg har opplevd mye jeg godt kunne vært spart for. Samfunnet har brukt altfor mye penger på å feilbehandle meg. Familie og venner har også fått lide mer enn noen fortjener.

Elisabet Opsahl
Durudveien 20A
1344 Haslum

Kilde til kunnskap om thyreoideasykdommer

Aanderud S, Bjørø T, red

Thyreoideasykdommer

Årsaker, diagnosikk og behandling.

2. utg. 139 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal, 2002.

Pris NOK 245

ISBN 82-05-28071-1

Første utgaven av denne boken ble utgitt i 1996, og denne anmelderen fant den informativ, nyttig og viktig (1). Diagnostikk og behandling av sykdommer relatert til skjoldkirtelen er en utfordring for ulike legespesialiteter, ikke minst i allmennpraksis. Bak den foreliggende annengaven står de samme redaktører og medforfattere; spesialister med solid klinisk eller laboratoriemessig kompetanse knyttet opp mot thyreoideasykdommer.

Boken er utvidet med to kapitler, ett om jod og thyroidea, og ett om thyreoideasistens. De

andre kapitlene er i varierende grad bearbeidet og oppdatert, både hva gjelder selve teksten, men også hva gjelder referanser. Det har både form og innhold tjent på. Denne anmelderen ber likevel om forståelse for litt språklig pirk. På side 13 står det at «Forekomsten av skjoldbruskkjertelkreft har vært rimelig stabil de siste 10 årene», og på side 106 leser vi at «Føllikulær thyreoideacancer har også rimelig god langtidsprognose...». Jo, vi bruker ordet rimelig i nye sammenhenger, særlig muntlig. I en fagtekst blir ordet «rimelig» noe upresist, synes jeg, når man kanskje egentlig vil si «relativt» eller «forholdsvis». Eller er jeg helt urimelig?

Dette er fortsatt en meget aktuell og informativ bok om diagnostikk og behandling av sykdommer i skjoldkirtelen, og formidlet med bakgrunn i en stort sett omforent norsk klinisk tradisjon. Få vil være direkte uenige i de diagnostiske algoritmer som skisseres eller i de behandlingsforslag som gis, selv om det må være rom for enkelte lokale tilpasninger i klinisk praksis.

Boken vil være en god kunnskapskilde for alle, klinikere så vel som laboratorieleger, som er involvert i pasienter med mulig eller antatt sykdom i skjoldkirtelen. Medisinstudentene og andre studenter innen de helsefaglige profesjoner vil også ha god nytte av å lese den. Boken bør finnes på bibliotekene ved de helsefaglige høyskoler. Fagbøker på norsk er ofte relativt kostbare, men i dette tilfellet synes jeg man får mye for en akseptabel pris.

Jon Arne Søreide
Kirurgisk avdeling
Sentralsjukehuset i Rogaland

Litteratur

1. Søreide JA. Thyreoideasykdommer. Anmeldelse av boken: Aanderud S, Bjørø T, red. Thyreoideasykdommer. Tidsskr Nor Lægeforen 1997; 117: 2065.